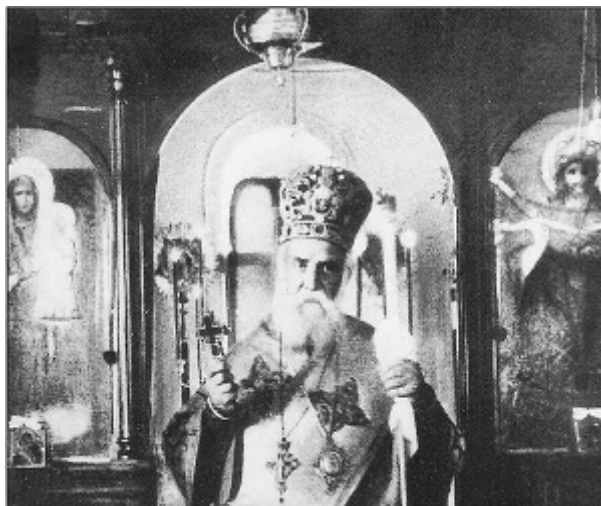

Η πνευματική θεμελίωση της μοναστικής συνοδείας του αγ. Νεκταρίου (Μοναχή Καλλινίκη)

/ [Πεμπτουσία· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες](#)

Η δημιουργία της αδελφότητας

Ο άγιος Νεκτάριος ως διευθυντής της Ριζαρείου Σχολής επετέλεσε μέγα ποιμαντικόν έργον και δη εξομολογητικόν μεταξύ των πιστών των Αθηνών. Οι εν

Αθήναις διέκριναν εις τον άγιόν μας τον αληθή Ιεράρχην, τον έχοντα και βίον άγιον και διδαχήν ορθόδοξον και αγιοπατερικήν. Πλησίον του οι πνευματικώς αγωνιζόμενοι, οι πονεμένοι και δοκιμαζόμενοι εύρισκον πνευματικόν πατέρα, προστάτην, οδηγόν και συμπαραστάτην. Πολλάκις εκαλείτο ο άγιος εις οικίας ευσεβών δια να ευλογήση και διδάξη τους εν αυταίς.

Εις την οικίαν του εμπόρου Ματθοπούλου, αδελφού του ιερομονάχου π. Ευσεβίου ετέθησαν νοερώς τα θεμέλια της μοναστικής του αδελφότητος. Μεταξύ των παρευρισκομένων εγνώρισεν ο φιλομόναχος ιεράρχης την τυφλήν Χρυσάνθην Στρογγυλού. Αύτη έζη βίον αγγελικόν, ηξιούτο πνευματικών θεωριών και ανεστρέφετο μετ' Αγγέλων. Η άτυπος συνοδεία της τυφλής Χρυσάνθης ωδηγήθη υπ' αυτής εις το εξομολογητήριον του αγίου Νεκταρίου, όστις κατέστη οδηγός και Γέροντάς των. Ανέθεσαν εις αυτόν την ζωήν, τους πόθους και την επιθυμίαν των, να εγκαταλείψουν τα εγκόσμια και να αποσυρθουν εις Μοναστήριον μόναι με μόνον τον Νυμφίον της ψυχής των, τον ερασμιώτατον Χριστόν. Ήσαν απλαί και αγράμματοι με βαθείαν πίστιν, ευσέβειαν, αγάπην, φόβον Θεού και πόθον δια πνευματικήν πρόοδον. Ο ασκητής επίσκοπος απεδέχθη το αίτημά των και εις την εκπλήρωσιν τούτου έβλεπεν εκπληρούμενον και τον μύχιον πόθον του να αποσυρθή εις την έρημον και να απολαύση το γλυκύτατον μέλι της ησυχίας και της νηπτικής ζωής. Η εμμονή και σταθερότης των παρθένων υποτακτικών του αγίου και αι θερμαί προσευχαί του έδιδον εις τον διορατικόν του νουν την πληροφορίαν, ότι ήτο θέλημα Θεου να ιδρύση γυναικείον Μοναστήριον.

Ο άγιος Νεκτάριος επεθύμει να μονάση εις την Ιεράν Μονήν του Τιμίου Προδρόμου Σκοπέλου, ήτις εφύλαττε την παράδοσιν των κολλυβάδων. Ο Θεός όμως άλλως ώρισεν και ο αφιερωμένος εις το θέλημα του Θεού άγιος ταπεινώς και ολοκαρδίως υπετάγη. Η ιερά συνοδεία του, κατ' εντολήν του, ανεζήτει κατάλληλον τόπον δια να μονάσουν. Επεσκέφθησαν το Λαύριον, την Τήνον και την Αίγιναν. Επέλεξαν την Αίγιναν και μάλιστα την παλαιάν Ιεράν Μονήν Ζωοδόχου Πηγής εις την Παλαιάν Χώραν και εις την τοποθεσίαν «Ξάντος», απέχουσαν εξ χιλιάμετρα από την πόλιν της Αιγίνης. Ο άγιος επείσθη υπό των αδελφών δια την καταλληλότητα του τόπου και επεσκέφθη τούτον κατά το θέρος του 1904. Η ιερότης του τόπου –Επισκοπή του αγίου Διονυσίου με τα τόσα κατανυκτικά παρεκκλήσια και εις ολίγην απόστασιν ο άγιος Λεόντιος-, η ερημία και η γαλήνη της περιοχής επέδρασαν ευμενώς εις τον φιλέρημον επίσκοπον. Το ερειπωμένον Μοναστήριον με τα δύο-τρία κελλία του, ένθα, κατά την παράδοσιν, ησκήτευσεν η αγία Αθανασία επί τουρκοκρατίας, ήτις λόγω των πειρατών ηναγκάσθη να μεταβή εις Θεσσαλονίκην μετα των αγίων Θεοδώρας και Θεοπίστης των Αιγινητισσών, κυριολεκτικώς κατέκτησε την φιλόθεον καρδίαν του.

Ο άγιος Νεκτάριος επιθυμεί το ησυχαστήριο να έχει την συγκατάθεσιν του οικείου ιεράρχου, την συμπαράστασιν του Δήμου Αιγίνης και την προστασίαν της χωροφυλακής. Προς τούτο απηυθύνθη και εις τας τρεις αρχάς. Ο Δήμος μετά πολλής χαράς απεδέχθη το αίτημά του, συνέταξε Συμβόλαιον και επέδειξεν πολλαπλόν ενδιαφέρον δια την επαναλειτουργίαν της Μονής. Ωσαύτως ανταπεκρίθη και η αστυνομική αρχή. Τοιουτοτρόπως κατά το τέλος του θέρους του 1904 εγκατεστάθησαν προσωρινώς αι πρώται αδελφαί εις το πεπαλαιωμένον Μοναστήριον της Αιγίνης. Ηγείτο η τυφλή Χρυσάνθη, η μετά ταύτα αγία όντως ηγουμένη Ξένη, έχουσα εις την συνοδείαν της την Αικατερίνα Παπαδάκη (μοναχήν Κασσιανήν), την Αγγελικην Βογιατζή (μοναχήν Ακακίαν). Αι αδελφαι ηνώθησαν μετά των τριών γυναικών, αι οποίαι παρέμενον εις τον χώρον της Μονής ασκούμεναι. Συντόμως ηυξήθη η αδελφότης εις δέκα αδελφάς.

Ότε ο άγιος Νεκτάριος έλαβεν υπό του Αρχιεπισκόπου Αθηνών Θεοκλήτου την προφορικήν αυτού συγκατάθεσιν έγγραφεν έμπλεως χαράς και προφητικής εξάρσεως εις τας αδελφάς: «Ευχαρίστως αναγγέλλω υμίν, ότι ο Θεός απεκάλυπεν ημίν το θείον Αυτού θέλημα περί της ιδρύσεως της Ιεράς Μονής και ηυδόκησεν, ίνα η Ιερά αύτη Μονή ανεγερθή και αναλάμψη». Ο άγιος μας ηγωνίσθη επιπόνως και ποικιλοτρόπως, ώστε η προφορική συγκατάθεσις του Αρχιεπισκόπου περιβληθή και νομικήν ισχύν. Τούτο επετεύχθη τέσσαρα έτη μετά την οσιακήν κοίμησίν του δια της αναγνωρίσεως της Μονης υπό του Αρχιεπισκόπου Χρυσοστόμου Παπαδοπούλου.

Πνευματική θεμελίωσις της αδελφότητος

Ο Θεόσοφος ποιμήν της πνευματικής μάνδρας των μοναζουσών καθορίζει δι' επιστολών τα της οργανώσεως της Ιεράς Μονής. Κατά την αγιοπατερικήν παράδοσιν και τάξιν θεμελιοί το Μοναστήριον ως κοινόβιον και επιθυμεί να λειτουργήσῃ κατά τα παραδοσιακά πρότυπα των παλαιών κοινοβίων των αγίων Πατέρων μας.

Κατά την περίοδον 1904-1908 ο άγιος Νεκτάριος δι' επιστολών κατευθύνει την αδελφότητα και παραδίδει τας πνευματικάς του υποτυπώσεις διά την τελείωσιν των μοναχών και την ανάδειξιν του ησυχαστηρίου εις κέντρον αληθούς και πνευματικής λατρείας και εργαστήριον αγιότητος. Ως διακριτικός Γέροντας συγκαταβαίνει εις την απλότητα και αγραμματοσύνην των αδελφών, διδάσκων autάς τας θείας του μοναχισμού καταστάσεις και αναβάσεις δια λόγων ταπεινών

και ευλήπτων. Από τας υψηλὰς θεωρίας της νηπτικής ζωῆς μέχρι και τας λεπτομερείας της πρακτικής ζωῆς ενασχολείται ο ὅσιος.

Αἱ βασικαὶ υποτυπώσεις του αγίου προς τας μοναχὰς εἶναι αἱ ἀκόλουθοι: Πλήρης και τελεία υποταγὴ εἰς τὸ θέλημα του Θεοῦ. Φλογερός θεῖος ἔρως. Πόθος προσευχῆς. Αυταπάρνησις, ἀγάπη και συγχωρητικότης. Υπομονὴ πειρασμῶν. Αγὼν ἐν Ἁγίῳ Πνεύματι. Κοινόβια μετὰ του Χριστοῦ· «ἀνευ του ἐνημίν Χριστοῦ, διδάσκει, αἱ προσευχαὶ και αἱ δεήσεις ἀποπλανῶσιν». Αποφυγὴ της ἀμελείας. Ἐγρήγορις, ἔσωστρέφεια, περιφρούρησις της καρδίας και παρεμπόδισις του ἐχθροῦ «να ἐγγέῃ ἐν αὐτῇ πικρίαν». Φυγὴ του ἐγωῖσμου και των τέκνων του, ἥτοι ἀπειθείας, παρακοῆς, αυταρεσκείας, μεμψιμοιρίας, ἀπαιτήσεως, φυσιώσεως, ἀξιώσεως δικαιωμάτων, κενοδοξίας, φιλοδοξίας, υπερηφάνειας της καρδίας και του πνεύματος και ἀπόκτησις ταπεινώσεως, συνέσεως και υπομονῆς, διότι ὅπως τονίζει, «ὅπου ἡ ἀληθὴς και κατὰ Χριστὸν ταπείνωσις ἐκεῖ καὶ ἀπάσαι αἰαρεταί». Αγὼν κατὰ της ἀπελπισίας. Ανδρεία εἰς τὸναγὼν κατὰ της ἀμαρτίας. Αποφυγὴ της συναισθηματικῆς ἀγάπης και ἐπιδίωξις της ἀληθοῦς πνευματικῆς ἀγάπης, «ἡ οποία γεννᾶται ἀπὸ την κοινήν προς τον Χριστὸν ἀγάπην». Πεποιθήσις ὅτι ἡ πνευματικὴ πρόοδος και τελείωσις κατορθοῦται δια της υποταγῆς και ταπεινώσεως οὐχὶ δε διὰ της αυτοπεποιθήσεως και φαντασίας.

Παραθέτομεν ἐν συνεχείᾳ μικρὰ ἀποσπάσματα του αγίου μας ἀπὸ την προς Εὐσεβίαν ἐπιστολιμαίαν διατριβὴν του: «Ὡσὶα παρθένος δέον εἶναι να ἔχῃ πεφωτισμένον συνειδὸς και ζῇ βίον ἡσυχον και ἀτάραχον, ἡ δε γαλήνη να πληροῖ την καρδίαν της, ἡ εἰρήνη να βασιλεύῃ ἐν αὐτῇ και να ἡ μακαρία [...] Ὡσὶα παρθένος ὡς ἐπαγγελλομένη τὸ ὑψηλὸν του χριστιανικοῦ βίου πολίτευμα, την ἠθικὴν τούτου τελειότητα οφείλει να ἀγωνίζεται, ἵνα φθάσῃ ἀσφαλῶς προς αὐτήν, ἀλλὰ τελειότης ἀνευ προσοχῆς εἶναι ἀδύνατος [...] Ἡ προσοχὴ ἐξεγείρει την ψυχὴν προς μελέτην ἑαυτῆς [...] εἶναι ὁ φύλαξ ἄγγελος της διανοίας [...] εἶναι ἡ πυξὶς του ἐν τῷ πελάγει του βίου ποντοποροῦντος ναυτίλου του αἰετοῦ κλυδωνιζομένου».

Επίσης ὁ ἅγιος ἐστήριζε και κατηχεῖ τας ἀδελφὰς ἀποστέλλων τας εἰς Ἀθήνας ἐκφωνουμένας ὑπ' αὐτοῦ ομιλίας, ὡς και ὠδὰς προς την Κυρίαν Θεοτόκον, τας ὁποίας ὁ ἴδιος ἔγραφεν.

Ὁ πνευματοκίνητος Γέροντας της ἀδελφότητος της Αἰγίνης ἠσθάνετο ὡς πνευματικὸς πατὴρ ἐπιτακτικόν τὸ χρέος να διακονῇ δια της παρουσίας του και των φερεσβίων μυστηρίων τὰ τέκνα του. Εἰς ἐπιστολὴν του προς την ὁσίαν Ξένην, ἀποσταλείσαν τον Δεκέμβριον του 1907, γράφει σχετικῶς: «Ὁ νους μου και ὁ πόθος μου εἰσὶν ἀλλαχού, εἰς τον Πρόδρομον της Σκοπέλου, ἀλλὰ μία φωνὴ ἐνδόμυχος μοι λέγει, ὅτι ἀνέλαβες καθήκοντα εἰς την Αἶγιναν και οφείλεις να ἐκπληροῖς αὐτά,

μένων εις την Αίγιναν». Ούτως ο άγιος παραιτείται από την διεύθυνσιν της Ριζαρείου Σχολής και εγκαθίσταται μονίμως εις την νεοσύστατον Μονήν, την οποίαν αφιέρωσεν εις την Παναγίαν Τριάδα.

Συμβολή του Αγίου εις την άνθησιν του μοναχισμού

Η ίδρυσις Μονής υπό του αγίου Νεκταρίου, αι αγιοπατερικαί του υποτυπώσεις προς τας αδελφάς της Μονής και η προσωπική του εγκαταβίωσις εν τη ανωτέρω Ιερά Μονή, καταδεικνύουν την στάσιν του θεοφόρου Πατρός έναντι του μοναχισμού και αποκαλύπτουν την ουσιαστικήν του προσφοράν εις την άνθησιν του μοναχισμού κατά τον εικοστόν αιώνα.

Η διαπίστωσις αύτη κατανοείται καλλίτερον, εάν μελετηθή το ιστορικόν πλαίσιον της εποχής της ιδρύσεως της Μονής. Το τέλος του 19ου αιώνος έχει σφραγισθή διά των φοβερών συνεπειών της Βαυαροκρατίας έναντι της Ορθοδοξίας, της Εκκλησίας, του μοναχισμού, της εκκλησιαστικής και μοναστηριακής περιουσίας και των πατροπαράδοτων πνευματικών θησαυρισμάτων του ελληνορθοδόξου λαού μας. Συγκεκριμένως, η προτεσταντίζουσα Βαυαροκρατία διαλύει Μονάς, καταστρέφει Εκκλησίας, εκποιεί ιερά σκεύη, πολεμεί τον μοναχισμόν, δημεύει την εκκλησιαστικήν και μοναστηριακήν περιουσίαν, διώκει αγωνιστάς μοναχούς και κληρικούς, αποκόπτει τον ομφάλιον λώρον μεταξύ Έθνους και Ορθοδόξου Εκκλησίας, εισάγει το προτεσταντικόν πνεύμα εις την Ελλάδα, πολεμεί ευθέως την ορθόδοξον θεολογίαν και δη την νηπτικήν διδασκαλίαν των θεοφόρων πατέρων

μας, εισάγει την διαφώτισιν, τον σχολαστικισμόν, και την λογοκρατίαν.

Οι θεωρητικοί του προτεσταντίζοντος κλίματος των Βαυαρών διασύρουν τον μοναχισμόν ως παρωχημένον, την νοεράν προσευχήν ως βογομιλισμόν και τα της κατανύξεως θεόσταλτα δάκρυα ως απόδειξιν ψυχασθενείας. Στόχος των η κατάλυσις του προπυργίου της Ορθοδοξίας, του μοναχισμού, ηεκκοσμίκευσις της Εκκλησίας και η αλλοτρίωσις των ορθοδόξων Ελλήνων.Ότε τω 1894 ήλθεν ειςτας Αθήνας ο άγιός μας μετ' οδύνης διεπίστωσε την πικροτάτην ταύτην και καταλυτικήν των πάντων κατάστασιν.

Διά την Ορθοδοξίαν, την Εκκλησίαν και δη τον μοναχισμόν η παρουσία του Μητροπολίτου Πενταπόλεως ειςτας Αθήνας, την Χαλκίδα, την Ριζάρειον και τέλος την Αίγιναν αποτελεί αφ' ενός μεν το πνευματικόν ανάχωμα κατά του πνεύματος της πλάνης του προτεσταντισμού, αφ' ετέρου δε το έναυσμα διά την άνθησιν και καταξίωσιν του μοναχισμούεις τον εικοστόν αιώνα.

Το προσωπικόν του πιστεύω είναι: «Τί αληθώς της [μοναχικής] πολιτείας τιμιώτερον η τίλαμπρότερον; [...] εν πάση ειλικρίνεια ομολογώ την εμήν πεποίθησιν, ης ένεκα θεωρώ τονασκητήν υπέρτερον του Αρχιερέως».

Με τοιούτον πιστεύω αρνείται τας τιμάς του αρχιερατικού αξιώματος, την εν κόσμω διακονίαν του, την διεύθυνσιν της περιφήμου Ριζαρείου Σχολής και εγκαταβιοί εις το ησυχαστήριον της Αιγίνης, ένθα διδάσκει τας μοναχάς γράμματα, διακονείειςτας λατρευτικάς των ανάγκας, επιλύει τα ποικίλα καθημερινά προβλήματα της Μονής, κατηχεί και στηρίζει την αδελφότητα και κατ' εξοχήν βιάζει εαυτόν και ακολουθεί τα ίχνη των αββάδων της ερήμου διανυκτερεύων εν τη προσευχή, ασκούμενος εν ταις νηστείαις και ταπεινούμενος ως ο τελειότερος των υποτακτικών. Τελειωθείς ως μοναχός ηξιώθη της τιμής του διωγμού καικατέλιπεν πανθαύμαστον υπόδειγμα υπομονής, καρτερίας, συγγνώμης, αποκαλύπτων ότι έχει το κατ' εξοχήν χάρισμα των νηπτικών, ήτοι την αγίαν απάθειαν.

Η όλη προσφορά του αγίου του αιώνος μας συνέβαλε μεγάλως εις την άνθησιντου μοναχισμού και η οσιακή του τελευτή, η πληθύς των θαυμάτων και η αγιοποίησίς του επεσφράγισαν κατά θεόσδοτον τρόπον το έργον του και τον μύχιον πόθον του να ανθήση και να καρπίση το αγλαόκαρπον δένδρον του μοναχισμού, διότι μόνον τότε θα μεγαλουργήση η Ελλάς, ως έλεγεν.

Με τας πτωχάς ανωτέρω εισηγητικάς θέσεις ασφαλώς κατενοήθη, ότι ο άγιος Νεκτάριος με την αγιοπατερικήν και μοναχικήν συνείδησιν και βιοτήν και με την εκλεκτήν μοναχικήν του συνοδείαν έφερεν εις την δοκιμασθείσανΕλληνικήν Ορθόδοξον Εκκλησίαν την άνθησιν του μοναχισμού και εδημιούργησε τας προϋποθέσεις, όπως «οι μάρτυρες τη συνειδήσει», οισάγγελοι μοναχοί, καταξιούν

το αγγελικόν των επάγγελμα προς δόξαν της αγιωτάτης ημών Ορθοδοξίας.

πηγή: «Ο γυναικείος μοναχισμός και ο Άγιος Νεκτάριος», Πρακτικά Διορθόδοξου Μοναστικού Επιστημονικού Συνεδρίου επί τη εκατονταπεντηκοετηρίδι (1846-1996) από της γεννήσεως του Αγίου Νεκταρίου, Αίγινα 9-11 Σεπτεμβρίου 1996.

αναδημοσίευση από: Μηνιαίο Περιοδικό Ιεράς Μητροπόλεως Πειραιώς «Πειραιϊκή Εκκλησία», Έτος 19ο, Αριθμός Φύλλου 209, Νοέμβριος 2009